

USNESENÍ SYNTAKTICKÉHO SYMPOSIA

Ve dnech 20.—22. X. 1966 se v Brně konalo jazykovědné symposion „Strukturní typy slovanské věty a jejich vývoj“, uspořádané Universitou Jana Ev. Purkyně ve spolupráci s Mezinárodní komisí pro studium mluvnické stavby slovanských jazyků při Mezinárodním komitétu slavistů. Zúčastnilo se ho 38 zahraničních a skoro 100 československých slavistů. Na podkladě rozmnožených referátů se rozvinula živá diskuse, která umožnila konfrontaci názorů na teoretické a metodologické otázky spjaté se zkoumáním struktury a vývoje větných typů v slovanských jazycích. Z jednání vyplynul návrh témat, která symposion doporučuje badatelům ve slovanské syntaxi ke zpracování jako zvláště naléhavá:¹

Z teoretické problematiky:

Stanovení a charakteristika větných typů; zkoumání jejich systému na rovině gramatické formy i významu a vypracování jednotného způsobu popisu (i symboliky) jakožto základny pro jejich porovnání.

Možnost interpretace pojmu „větný typ“ v rámci teorie generativní transformační mluvnice; odraz specifičnosti slovanských jazyků v transformační gramatice; použití transformační metody při konfrontačním a historickosrovnávacím studiu slovanských jazyků.

Z problematiky konfrontačního studia:

Větné typy z hlediska modálnosti, zejména věty práci a zjišťovací otázky.

Místo expresivity ve výstavbě základních typů věty.

Větné typy z hlediska účasti nebo neúčasti agentu a jeho různého vyjadřování.

Z historického a historickosrovnávacího studia:

Vývoj větných typů z hlediska modálnosti, zejm. vět pracích a zjišťovacích otázek.

Vývoj větných typů v souvislosti s různou účastí nebo neúčastí agenta a s jeho různým vyjadřováním.

K řešení naléhavých otázek ze slovanské syntaxe je nutno prohloubit mezinárodní spolupráci slavistů. Účastníci brněnského syntaktického symposia došli k závěru, že by k rozvoji bádání přispěla tato opatření:

¹ Návrh byl projednán, upraven a schválen na zasedání Mezinárodní komise pro studium mluvnické stavby slovanských jazyků ve Smolenicích 24.—26. X. 1966. (Uvádíme zde již upravené znění.)

1. Oživení práce národních komisí pro studium mluvnické stavby slovanských jazyků, event. zřízení pracovních skupin při těchto komisích pro zpracování důležitých otázek.

2. Pravidelná zasedání Mezinárodní komise pro mluvnickou stavbu slovanských jazyků (pokud možno každý rok); uspořádání by měly postupně zajišťovat jednotlivé národní komise.

3. Zajištění výměny informací o práci konané v jednotlivých zemích a na jednotlivých pracovištích, prohloubení spolupráce při řešení úkolů a vzájemné posuzování výsledků práce. Bylo by zapotřebí zřídit při Mezinárodní komisi středisko, které by soustřeďovalo informace o probíhající i plánované práci ve slovanské syntaxi a dávalo je k dispozici všem slavistům. Souhrnné zprávy o došlých informacích by mohly být pravidelně publikovány v některém slavistickém časopise nebo by mohl být vydáván vlastní informační bulletin; vedle toho by syntaktické informační středisko poskytovalo na požádání i podrobnější informace jednotlivým pracovištím.³

4. Vydávání knižních sborníků prací ze slovanské syntaxe s mezinárodní účastí. Sborníky by vydávaly postupně jednotlivé země a soustřeďovaly by se v nich zejména příspěvky k tématům navrženým Mezinárodní komisí ke zpracování. Informace o přípravě těchto sborníků a jejich koordinaci by zajišťovalo navržené syntaktické informační středisko. Bylo by vhodné, aby tyto sborníky tvořily jakousi řadu spojenou společným názvem, např. „Problémy slovanské syntaxe“ nebo „Otázky slovanské syntaxe“.

*

K těmto návrhům brněnského syntaktického symposia se připojila Mezinárodní komise pro studium mluvnické stavby slovanských jazyků a doporučuje jejich realizaci.

³ Brněnské syntaktické středisko projevilo ochotu pomoci Mezinárodní komisi při uskutečnění tohoto návrhu a redakce časopisu *Slavia* přislíbila místo pro zpravodajství, pokud nebude možno zajistit vydávání samostatného bulletinu.